
Crna Gora

Uprava carina

Stručno uputstvo za elektronsku razmjenu podataka sa Upravom carina ERP

Istorija verzija i promjena

Verzija	Opis akcije/promjene	Autor	Datum
3.0	-Dopunjene sheme VS_400.xsd i VS_500.xsdsa novim poljima za rubriku R54 -Dopunjene sheme VS_400.xsd i VS_500.xsd sa obaveznim poljima -Modifikovana shema VS_500.xsd, eliminisan atribut RCP21 -Uvedene nove sheme za podršku pojednostavljenim postupcima na osnovu knjigovodstvenog zapisa (VS408,VS422,VS424,VS507,VS508,VS510)	Uprava carina	06.10.2014
3.1.	Promjene formata pojedinačnih polja	Uprava carina	03.11.2014
3.2	Ispravljani su nazivi fajlova sa XSD shemama	Uprava carina	18.11.2015
4.0	Implementacija novog Carinskog zakona i migriranog CIS-a	Uprava carina	20.5.2022

Sadržaj

1. OPIS ELEKTRONSKOG PODNOŠENJA JCI.....	5
1.1 UVOD	5
1.2 UPOREĐENJE FIZIČKOG I ELEKTRONSKOG PODNOŠENJA CARINSKIH DEKLARACIJA	6
1.2.1 Fizičko podnošenje JCI dokumenata	6
1.2.2 Elektronsko podnošenje JCI dokumenata	8
1.2.3 Poređenje opisanih načina rada	9
1.3 TEHNIČKI ASPEKT ELEKTRONSKOG PODNOŠENJA	10
1.3.1 Provajderstvo	10
1.3.2 Asinhrona razmjena poruka	11
1.3.3 Sigurnost	11
1.4 ODGOVORNOST AKTERA E-POSLOVANJA	12
1.4.1 Odgovornost ponuđača usluge e-poslovanja (provajdera)	12
1.4.2 Odgovornosti deklaranta	12
2. POSTUPAK RAZMJENE ELEKTRONSKIH PORUKA	13
2.1 UVOD	13
2.2 STRUKTURA XML PORUKA	17
2.3 PORUKE UVOZNIH CARINSKIH DEKLARACIJA - AIS	18
2.3.1 Common XSD shema AIS poruka	18
2.3.2 XSD sheme poruka za uvozne carinske postupke	18
2.3.3 Primjeri XML poruka za uvozne carinske postupke	18
2.4 PORUKE IZVOZNIH CARINSKIH DEKLARACIJA - AES	19
2.4.1 Common XSD shema AES poruka	19
2.4.2 XSD sheme poruka za izvozne carinske postupke	19
2.4.3 Primjeri XML poruka za izvozne carinske postupke	19
2.5 PORUKE TRANZITNIH DEKLARACIJA - TRA.....	20
2.5.1 Common XSD shema TRA poruka	20
2.5.2 XSD sheme poruka za tranzitne postupke	20
2.5.3 Primjeri XML poruka za tranzitne postupke	20
3. ŠIFRIRANJE I POTPISIVANJE	21
3.1 SISTEM ZAŠTITE PGP	21
3.1.1 Zaštita podataka	21
3.1.2 Priprema para PGP ključeva	22
3.1.3 Kodiranje poruke sa programom PGP	22
3.1.4 Dekodiranje poruka	22
4. PRILOG 1 – ERP01 PRIJAVA ZA TEST ERP SA UPRAVOM CARINA	24
4.1 FORMULAR ERP01.....	24
4.2 UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE FORMULARA ERP01	25
5. PRILOG 2 – ERP02 ZAHTEJEV ZA ERP U PRODUKCIJI	29
5.1 FORMULAR ERP02.....	29

5.2	UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE FORMULARA ERP02	30
6.	PRILOG 3 – ERP03 PRIJAVA PROVAJDERA ZA TEST ERP	31
6.1	FORMULAR ERP03 PRIJAVA PROVAJDERA ZA TEST ERP	31
6.2	UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE FORMULARA ERP03	33
7.	PRILOG 4 – ERP04 ZAHTJEV PROVAJDERA ERP ZA RAD U PRODUKCIJI	36
7.1	FORMULAR ERP04.....	36
7.2	UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE FORMULARA ERP04	37
8.	PRILOG 5 – OPREMA ZA POVEZIVANJE PROVAJDERA SA CARINOM	38
8.1	POVEZIVANJE PREKO VPN INTERNET VEZE.....	38
8.2	WEBSPHERE MQ.....	38
8.3	OPREMA DEKLARANTA	39
8.4	NOVI SOFTVERI ZA KOMUNIKACIJU	39
9.	PRILOG 6 – KONTAKTNE OSOBE UC I PARTNERI ZA ERP	40
9.1	PODRŠKA KORISNICIMA ERP SA UPRAVOM CARINA.....	40
9.1.1	Kontaktne osobe	40
9.1.2	Podrška u radnom vremenu	40
9.1.3	Dežurstvo – Podrška van radnog vremena, subotom, nedjeljom i praznicima	40
9.2	PARTNERI UC ZA ERP SA UPRAVOM CARINA.....	40

1

OPIS ELEKTRONSKOG PODNOŠENJA JCI

1.1 UVOD

Od 1.4.2003. godine je u Crnoj Gori stupio na snagu Carinski zakon i Uredba za sprovođenje Carinskog zakona. Carinski organ od tog perioda upotrebljava informacioni sistem, uz kontinuiranu nadogradnju, kako bi bio prilagođen izvođenju propisa, i istovremeno omogućio izvođenje elektronskog podnošenja carinskih deklaracija (član 69 stav 1 tačka 2 Carinskog zakona i član 3 i 4. Uredbe za sprovođenje Carinskog zakona).

U prethodnom periodu primljen je novi Carinski zakon, koji će biti u potpunosti usklađen sa Carinskim Zakonikom Unije (UCC), i Uredba za sprovođenje Carinskog zakona, usklađena sa podzakonskim propisima UCC, čija će primjena dovesti do ubrzanja i pojednostavljenja u sprovođenju carinskih postupaka

Uvođenje elektronskog poslovanja je jedan od prioritetnih ciljeva Uprave prihoda i carina Crne Gore. Elektronsko poslovanje sa carinskim organom povećava kvalitetno izvođenje carinskih postupaka, skraćuje vreme izvođenja carinskih postupaka, a samim tim i vreme čekanja korisnika robe.

Elektronsko podnošenje carinskih deklaracija se već sprovodi, ali uz obavezu podnošenja carinskih deklaracija i u pisanom obliku. Carinski organ teži da eliminiše upotrebu carinskih deklaracija u pisanom obliku i da stvori uslove za e-poslovanje.

Ovaj dokument je namjenjen budućim partnerima Carine u e-podnošenju carinskih deklaracija:

- partneru Carine pri izvođenju carinskih postupaka i
- provajderu elektronskog poslovanja.

Područje elektronskog podnošenja JCI dokumenata obuhvata razmjenu elektronskih poruka između Carine i deklaranata (špeditera).

Deklaranti sa aplikacijom za podršku carinjenju u svom informacionom sistemu pripremaju podatke carinske deklaracije JCI. Podatke deklaracije preko Interneta šalju u Carinski informacioni sistem (CIS), koji elektronsku deklaraciju obrađuje i elektronskim putem potvrđuje njen prijem. Za potvrđenu elektronsku JCI, deklarant štampa deklaraciju na propisanom formularu, pri čemu se odštampa i identifikacioni broj deklaracije (LRN broj) dobijen od Carinskog informacionog sistema. Sa deklaracijom na propisanom formularu deklarant aktivira izvođenje carinskog postupka na carinskoj ispostavi.

U trenutku početka izvođenja postupka carinjenja carinski radnik raspolaže sa originalnom deklaracijom, a preko LRN identifikacionog broja i sa podacima te deklaracije u svom

informacionom sistemu. Istovremeno carinik raspolaže i sa rezultatima računarske kontrole podataka te iste deklaracije. Sa izvođenjem carinskog postupka se paralelno u carinskom informacionom sistemu dopunjavaju i podaci oizvođenju postupka.

Završetkom izvođenja carinskog postupka u carinskom informacionom sistemu su pripremljeni i svi podaci o carinskom dugu za taj postupak.

Sigurnost u postupku elektronskog podnošenja carinskih deklaracija podržana je sistemom PGP (Pretty Good Privacy) koji obezbjeđuje kriptovanje i elektronsko potpisivanje elektronskih carinskih deklaracija. Time je osigurana zaštita i vjerodostojnost elektronskih dokumenata.

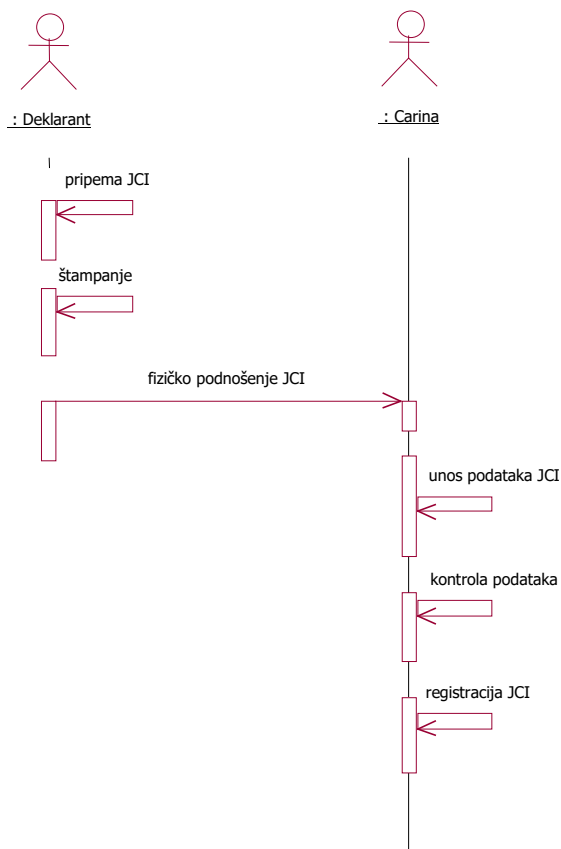
1.2 UPOREĐENJE FIZIČKOG I ELEKTRONSKOG PODNOŠENJA CARINSKIH DEKLARACIJA

Za lakše razumjevanje elektronske razmjene podataka predstavljena su oba načina podnošenja JCI:

- fizičko podnošenje JCI dokumenata i
- elektronsko podnošenje JCI dokumenata.

1.2.1 Fizičko podnošenje JCI dokumenata

Ovaj postupak (Slika 1) teče tako što deklarant pripremi JCI dokument, odštampa ga i podnese ga carinskom organu. Carinski službenik taj dokument unese u Carinski informacioni sistem, prekontroliše ga i, u slučaju da je sve u redu, registruje. Time počinje da teče carinski postupak koji je zahtjevan od strane deklaranta.

Slika 1. Carinska procedura prilikom fizičkog podnošenja JCI

U slučaju da je dokument pogrešno ispunjen carinik može da ga odbije, nakon čega deklarant mora da se vrati u svoju kancelariju i čitava procedura se ponavlja još jednom.

Glavna mana ovakvog načina podnošenja deklaracija je u tome što se podaci unose dva puta:

- prvi put ih unosi deklarant koji priprema deklaraciju,
- drugi put carinik, koji podatke sa odštampane deklaracije unosi u carinski informacijski sistem.

Duplo unošenje podataka dovodi do nepotrebnog produžavanja carinske procedure i povećavanja mogućnosti nastanka greške. Naime, mogućnost pojavljivanja grešaka prilikom "ručnog" unosa podataka sa deklaracije u carinski informacijski sistem ne može se isključiti.

Druga mana ovakvog načina rada je ta, da deklarant (pre)kasno sazna da je dokument pogrešno ispunjen, što značajno produžava proceduru u slučaju pogrešno ispunjenog dokumenta.

1.2.2 Elektronsko podnošenje JCI dokumenata

Ideja elektronskog podnošenja je u tome da se otklone mane fizičkog unosa JCI os strane carinskih radnika, da se skрати procedura podnošenja JCI dokumenata i smanji mogućnost nastajanja grešaka. Carinicima se time olakšava posao unosa JCI dokumenata i povećava se kvalitet izvođenja carinskog postupka. Umjesto unosom podataka, carinici se mogu u potpunosti posvetiti obavljanju suštinskog dijela izvođenja carinskog postupka.

Elektronsko podnošenje JCI dokumenata (Slika 2) u predviđenoj prvoj fazi ne zamjenjuje fizičko podnošenje dokumenta, već ga dopunjuje, ne bi li se otklonile nabrojane mane.

Razlika između ova dva načina podnošenja deklaracije je u tome što se prilikom elektronskog podnošenja deklaracija pošalje elektronskim putem prije nego što se fizički podnese. Na osnovu obrade deklaracije primljene elektronskim putem, informacijski sistem Carine šalje deklarantu elektronsku poruku sa statusom deklaracije i listom grešaka. U slučaju pogrešno ispunjenog dokumenta, carinski organ će primljeni dokument odbiti. Ako je deklaracija bez grešaka, ili ima samo upozorenja (greške nižeg stepena), deklaracija dobija LRN broj (LRN – računski razmjena podataka) koji je sastavni dio poruke o prijemu elektronske deklaracije koju deklarant prima od carinskog organa. Nakon što primi elektronsku poruku o prijemu elektronske deklaracije, deklarant može da odštampa carinsku deklaraciju zajedno sa podatkom o dodijeljenom LRN broju.

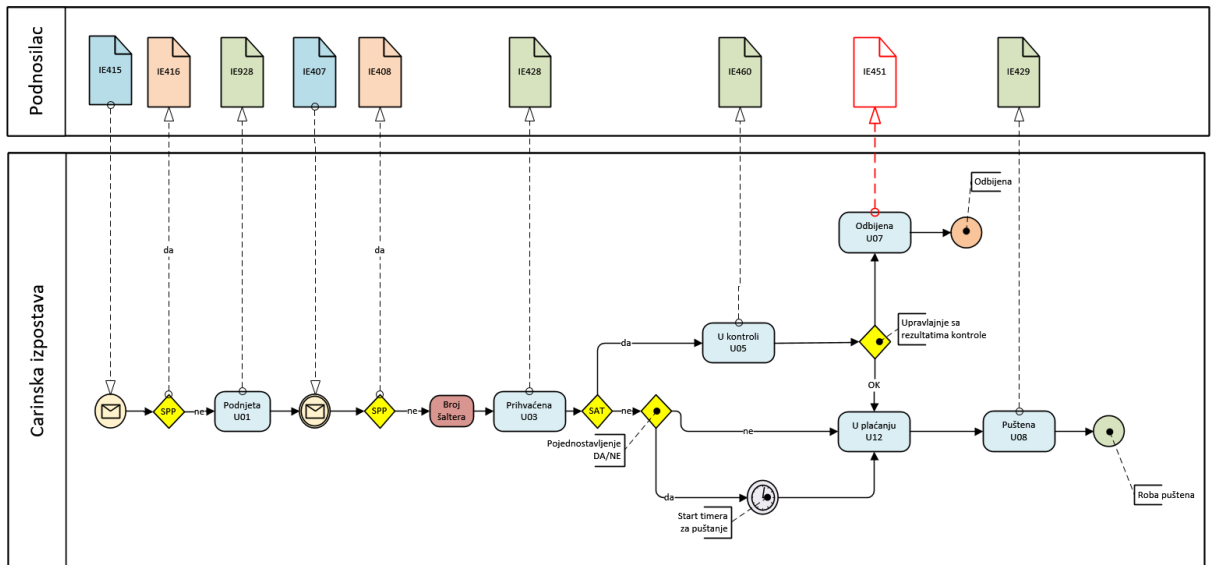
Uvođenjem nove verzije elektronskog poslovanja ERP 2.0 koje će početi u oktobru 2022.godine, sistem razmjene poruka između UC i partnera će dobiti nove funkcionalnosti koje će omogućiti bržu i kvalitetniju razmjenu poruka, a samim tim i ubrzanje carinskih procedura. Izmjene o kojima će ovdje biti riječi odnose se na Carinske uvozne, carinske izvozne i i Tranzitne postupke.

Važno je napomenuti da ova izmjena ne mijenja tok izvođenja carinskih procedura. papirna deklaracija će se i dalje podnositi i zasniva se na korišćenju trenutnog sistema ERP, koji je dopunjen sa novim tipovima poruka, koje će se razmjenjivati (umjesto poruka VS uvođene su poruke IE).

Nakon slanja deklaracije i dobijanja LRN broja, primjenom verzije ERP 2.0, podnosilac će imati mogućnost da najavi obavljanje carinskih procedura na dan kada će podnijeti papirnu dokumentaciju. Najava će se izvršiti slanjem nove poruke, koju će biti moguće poslati samo za deklaraciju koja već posjeduje LRN broj. Nakon slanja zahtjeva za početak procedure, carinski informacijski sistem će uraditi naknadnu kontrolu elektronske deklaracije i u slučaju uspješnog prolaska kontrola, uraditi dodjelu šaltera konkretnoj deklaraciji, registrovati je i formirati odgovor podnosiocu u sistemu ERP. Primljeni odgovor će sadržati podatke o registraciji i broju šaltera, koje će podnosilac štampati na deklaraciji i kao takvu je podnositi na dodijeljeni šalter, gdje će carinski službenik svojim faksimilom potvrditi formalan prijem deklaracije. Ukoliko ishod kontrole bude negativan, formirat će se odgovor sa nastalim greškama.

Carinski informacijski sistem će takođe generisati poruke za podnosiocima deklaracije i za sljedeće situacije:

- poruka podnosiocu o bitnijim nedostacima, potreba za dolazak na šalter
- poruka o pregledu robe – crveni kanal
- poruka o odbijenoj deklaraciji
- poruka o okončanju carinskih postupaka

Slika 2. Carinska procedura prilikom elektronskog podnošenja JCI

1.2.3 Poređenje opisanih načina rada

Mane fizičkog podnošenja deklaracija i prednosti elektronskog podnošenja smo već nabrojali. U sledećoj tabeli ćemo ih ponoviti u sažetoj formi:

- Tabela 1. Prednosti elektronskog poslovanja sa Carinom za deklaranta

Prednost za deklaranta	Zašto?
Brža procedura.	Nije potrebno čekati da carinik unese podatke u svoj informacijski sistem.
Manji broj pogrešno ispunjenih deklaracija.	Pravilnost deklaracije se provjerava prije podnošenja.
Rano otkrivanje grešaka.	Pravilnost deklaracije se provjerava prije podnošenja.
Manji broj obrazaca JCI.	Pravilnost deklaracije se provjerava prije štampanja.
Smanjivanje „šetanja“ između lokacija deklaranta i Carine.	Rano otkrivanje grešaka. Mogućnost odlaženja na Carinu sa neispravnom deklaracijom je dosta smanjena.
Povećanje produktivnosti.	Zbog svih gore navedenih razloga.

- Tabela 2. Prednosti elektronskog poslovanja sa Carinom za Carinu

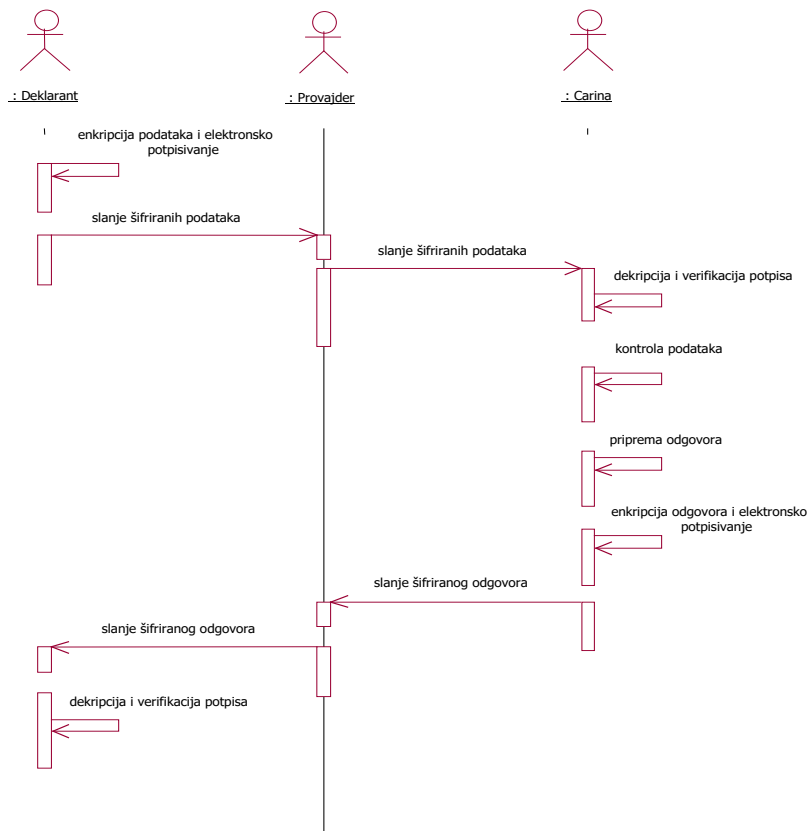
Prednost za Carinu	Zašto?
--------------------	--------

Nema unosa deklaracija.	Deklaracija je poslana elektronskim putem. Carinici ne unose "ručno" podatke sa deklaracije.
Manja mogućnost greške u podacima.	Nema grešaka koje nastaju prilikom unosa deklaracija u carinski informacijski sistem.
Kvalitetnije carinjenje.	Carinici se bave carinjenjem, a ne unosom podataka.
Brža procedura.	Nema unosa podataka.

1.3 TEHNIČKI ASPEKT ELEKTRONSKOG PODNOŠENJA

1.3.1 Provajderstvo

Razmjena podataka između deklaranta i carinskog organa teče indirektno preko provajdera. Provajder omogućava svojim partnerima/deklarantima elektronsku razmjenu dokumenata sa carinskim informacijskim sistemom.

▪ Slika 5. Elektronsko podnošenje JCI a putem Provajdera

Informacijski sistem Provajdera i Carine povezani su spojeni preko direktne virtualne Internet veze (VPN). VPN veza je osigurana *firewall*-ima na obje strane. Provajder preko Internet okruženja obezbjeđuje prijem elektronskih poruka (e-deklaracija) od špeditera i slanje poruka u Carinski informacijski sistem. Poslije obrade e-deklaracija u carinskom informacijskom istemu Provajder prima poruke o stanju slane deklaracije i šalje ih do informacijskog okruženja Deklaranta. Provajder nezavisno od carinskog organa dogovori razmjenu podataka sa deklarantima.

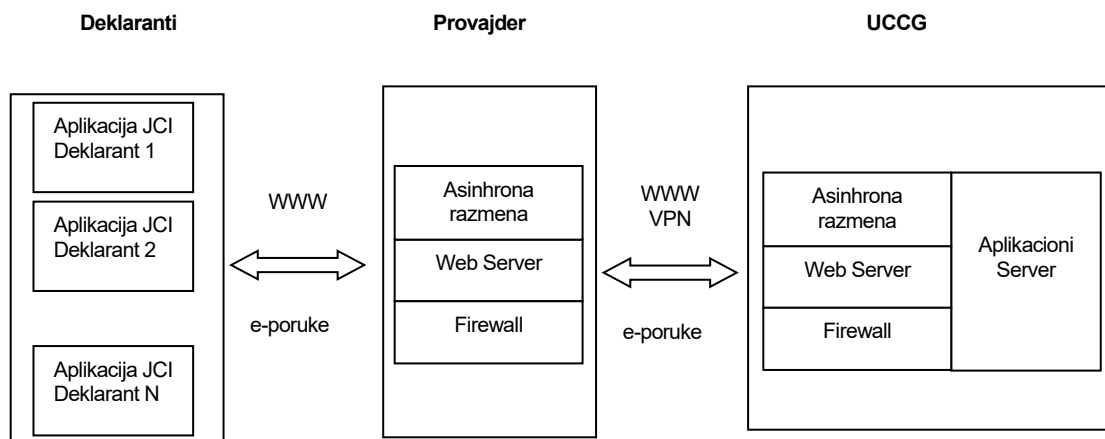
Uprava carina obezbjeđuje da elektronske poruke stižu do Provajdera elektronskog poslovanja. Provajder sam mora obezbjediti distribuciju odgovora do korisnika – deklaranta.

Zbog osiguranja slanja i vjerodostojnosti e-dokumenata Provajder prima carinske deklaracije koje je kriptovano (šifrirao) i elektronski potpisao deklarant. Isto važi i za odgovore carinskog organa o stanju deklaracija i uočenim greškama, koje su kriptovane (šifrirane) i elektronski potpisane od strane carinskog organa. Na takav način Provajder nema uvid u sadržaj poruka.

Obavezu pružanja pomoći konačnim korisnicima preuzima Provajder. Deklaranti i ponuđači carinskih aplikacija time su rasterećeni brige o kompleksnosti sistema. U sistemu provajderstva carinski organ komunicira samo sa Provajderima, koji prime dozvolu za elektronsko poslovanje sa carinskim organom.

1.3.2 Asinhrona razmjena poruka

Da bi se obezbjedio bezbjedan prenos podataka između provajdera i Carinskog informacionog sistema, predložena je upotreba asinhronog načina komuniciranja između Provajdera i Uprave carina. Takav način komuniciranja obezbjeđuje sigurnu dostavu poruka i u slučaju kada jedan od sistema (privremeno) ne funkcioniše, ili u slučaju (privremenih) problema u komunikacionom kanalu.

Slika 6. Okruženje za asinhronu razmjenu poruka

1.3.3 Sigurnost

U ovom dijelu teksta je opisana sigurnost na nivou podnošenja carinskih deklaracija. Sigurnosna politika pokriva sigurnosne elemente na cijelom dijelu prenosa podataka od pošiljaoca (deklaranta) do Carinskog informacionog sistema i prenosa podataka nazad od Carinskog informacionog sistema do pošiljaoca (deklaranta).

Za obezbjeđivanje sigurnosti cjelokupnog sistema je potrebno prvo obezbjediti fizičku sigurnost sistema. Ovdje spadaju računari, kao i svi mogući pristupi sistemu, kao što su telefonske linije, iznajmljena linija za Internet i slično.

Sigurnost komunikacije se temelji na standardnim protokolima koji se koriste u elektronskom poslovanju. Podaci se prenose u šifriranom obliku. Ključ šifriranja se sastoji od privatnog ključa pošiljaoca i javnog ključa primaoca. Prenos podataka u šifriranom obliku nam garantuje povjerljivost podatka. Tehnologija digitalnog potpisa sprečava lažno predstavljanje neovlašćenih korisnika. Protokol omogućava i nepromjenljivost razmijenjenih podataka.

Za šifriranje poruka i elektronsko potpisivanje koristi se sistem PGP. Podaci o PGP sistemu opisani su u Prilogu.

1.4 ODGOVORNOST AKTERA E-POSLOVANJA

1.4.1 Odgovornost ponuđača usluge e-poslovanja (provajdera)

Ponuđač usluge – Provajder elektronske razmjene podataka mora dobiti dozvolu od Uprave carina za izvođenje pomenutog zadatka. Formular za podnošenje zahtjeva za izvođenje usluga Provajdera elektronske razmjene je u Prilogu ovog dokumenta. Obaveza ponuđača ove usluge je da obezbijedi zaštićenu (sigurnu) vezu sa carinskim informacionim sistemom i asinhronu razmjenu šifriranih poruka u skladu sa tehničkom specifikacijom carinskih organa koja je data u prilogu ovog dokumenta. Ponuđač mora obezbijediti i stručnu pomoć partnerima (deklarantima), koji će preko njega elektronskim putem slati deklaracije Upravi carina. Ponuđač je dužan da pruža konstantnu tehničku pomoć partnerima (deklarantima), kao i da obezbijedi permanentnu komunikaciju sa stručnom službom u Upravi carina.

Partner koji želi da obavlja uslugu elektronskog podnošenja carinskih deklaracija, podnosi prijavu za obavljanje usluge sa dokazima o tome da ispunjava potrebne uslove. Ako su ispunjeni potrebni uslovi, Uprava carina može dozvoliti izvođenje testne razmjene poruka. Na osnovu rezultata postignutih tokom testiranja, Uprava carina će odlučiti da li ponuđač može da dobije dozvolu za razmjenu elektronskih poruka u produkciji. Testiranje podnošenja carinskih deklaracija budući provajder izvodi u saradnji sa jednim ili više špeditera.

Po uspješnom izvođenju testiranja provajder dobija dozvolu UC za izvođenje usluge elektronske razmjene podataka sa UC.

Uprava carina zadržava pravo privremenog ili trajnog isključenja Provajdera iz elektronske razmjene podataka, ukoliko rad sa njim ugrožava Carinski informacioni sistem.

1.4.2 Odgovornosti deklaranta

Za izvođenje carinskog postupka zaključno sa elektronskim podnošenjem deklaracije je, u skladu sa carinskim zakonom, u potpunosti odgovoran deklarant. Ponuđač usluge elektronske razmjene carinskih deklaracija obezbjeđuje samo put za elektronsku razmenu carinskih dokumenata. Za sadržaj deklaracije u cjelini odgovara deklarant.

Uprava carina traži elektronsko potpisivanje i šifriranje podataka, shodno ovom dokumentu. Na taj način će biti obezbijeđena zaštita prijenosa podataka i vjerodostojnost dokumenata. U prvoj fazi uvođenja elektronske razmjene podataka će se koristiti besplatna verzija proizvoda PGP. Potrebne informacije o sistemu PGP nalaze se u Prilogu ovog dokumenta.

Deklarant Upravi carina podnosi prijavu za elektronsko podnošenje carinskih deklaracija. Prijava mora sadržati podatke o posredniku (provajderu) čije usluge će deklarant koristiti za elektronsko podnošenje carinskih deklaracija, zatim elektronsku identifikaciju korisnika, ispostavu kojoj želi elektronski podnositi deklaracije itd... Ako su ispunjeni potrebni uslovi, Uprava carina može dozvoliti izvođenje testnog podnošenja carinskih deklaracija u testnom okruženju. Testiranje se izvodi u saradnji sa stručnjacima UC. Na osnovu pozitivnih rezultata postignutih tokom testiranja, Uprava carina daje odobrenje za elektronsko podnošenje carinskih deklaracija u produkciji.

Uprava carina zadržava pravo privremenog ili trajnog isključenja deklaranta iz elektronske razmjene podataka, ukoliko rad sa njom ugrožava Carinski informacioni sistem.

2

POSTUPAK RAZMJENE ELEKTRONSKIH PORUKA

2.1 UVOD

Opisan je postupak razmjene elektronskih poruka između Uprave carina i deklaranta u postupku carinjenja i tranzita.

Elektronske poruke sastavljene su iz otvorenog, nešifriranog djela (koverta) i sadržine poruke. Koverta sadrži podatke o tome ko šalje poruku, koje je namjena/vrsta poruke i kome se poruka šalje.

U primjeru elektronskog podnošenja carinskih deklaracija elektronska koverta obuhvata sljedeće podatke:

- Naziv deklaranta (ko šalje)
- Matični broj deklaranta
- Oznaka provajdera
- Vrsta poruke (IE415, IE515, NT015,...)
- Deklarantova identifikacija poruke
- Zahtjev za obradu (test/produkcija).

Struktura poruke poruke:

Koverta	Šifrirana i elektronski potpisana poruka
---------	--

Koverta omogućava upravljanje porukom na njenom putu od pošiljaoca do primaoca poruke. Provajder upotrebljava samo otvoreni dio poruke (Kovertu), analogija je sa stvarnom pošiljkom unutar poštanskog saobraćaja.

Sadržaj poruke je šifriran i elektronski potpisan. Šifriranje i potpisivanje poruke je zadatak pošiljaoca (deklarant), dešifrovanje i verifikovanje potpisa izvodi primaoc (Carina).

Elektronsko podnošenje **carinskih uvoznih** deklaracija izvodi se sledećim vrstama poruka sa oznakama IE4XX:

- Poruka IE415 sadrži podatke uvozne carinske deklaracije
- Poruka IE416 sadrži odgovor na poslatu poruku IE415 i sadrži podatke UC o statusu prijema elektronske deklaracije:
 - Status primljene elektronske JCI (prihvaćena, odbačena)
 - Spisak grešaka i nivoi grešaka
 - Identifikacija elektronske JCI (LRN broj) za prihvaćenu elektronsku deklaraciju
- Poruka IE928 sadrži podatke o potvrdi prijema carinske deklaracije koja je dobila LRN broj (potvrda prijema IE415), deklaracija je ponjeta
- Poruka IE407 sadrži obaveštenje o započinjanju postupka sa strane podnosioca deklaracije
- Poruka IE428 sadrži informaciju da je deklaracije prihvaćena (potvrda prijema IE407)
- Poruka IE408 sadrži podatke o odbijanju deklaracije, spisak grešaka i novoe grešaka
- Poruka IE460 sadrži obaveštenje podnosiocu o nameri za pregled robe ili dokumenata
- Poruka IE429 sadrži podatke o okončanju postupka i puštanju robe u slobodan promet

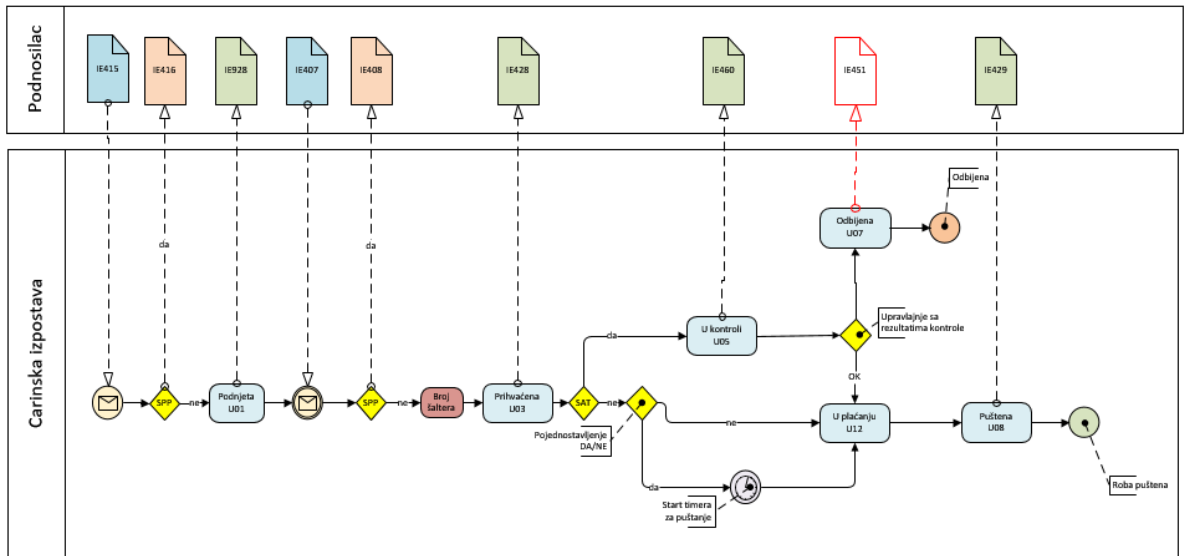
Elektronsko podnošenje **carinskih izvoznih** deklaracija izvodi se sa istim porukama kao za uvozne postupke, oznake poruka su IE5XX.

Elektronsko podnošenje **tranzitnih** deklaracija izvodi se sa istim porukama kao za uvozne postupke, oznake poruka su NT0XX.

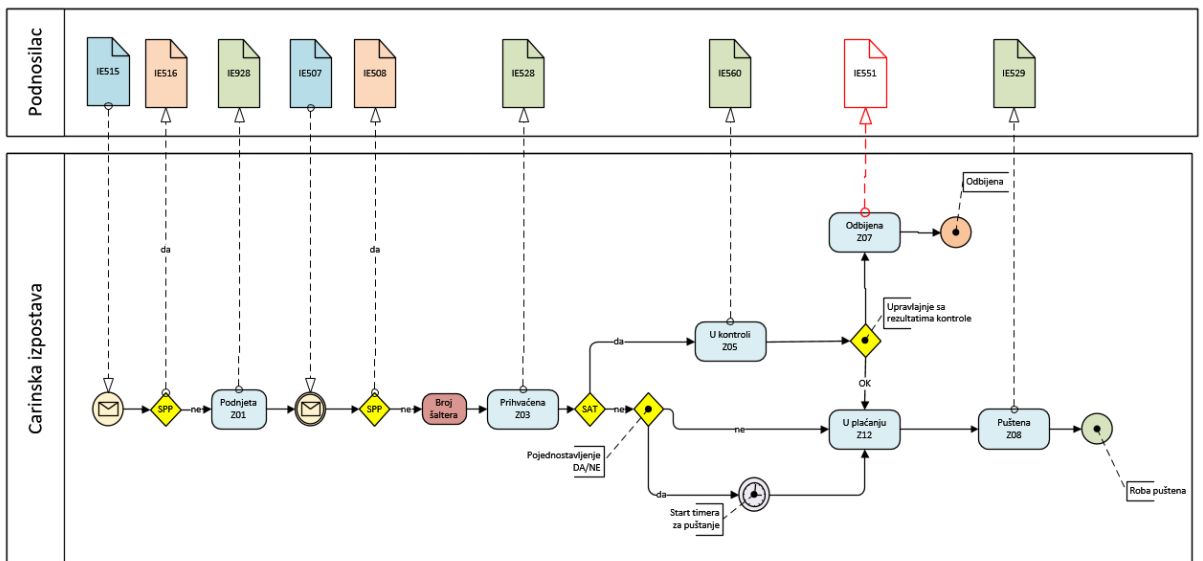
Na sljedećim slikama je šematski prikazano korišćenje poruka IE4XX za carinske postupke, IE5XX za izvozne postupke i NT0XX za tranzitne postupke.

Napomena: Uprava carina zadržava pravo izmjene određenih tehničkih detalja vezano za Elektronsku razmjenu podataka, ukoliko za to bude potrebe.

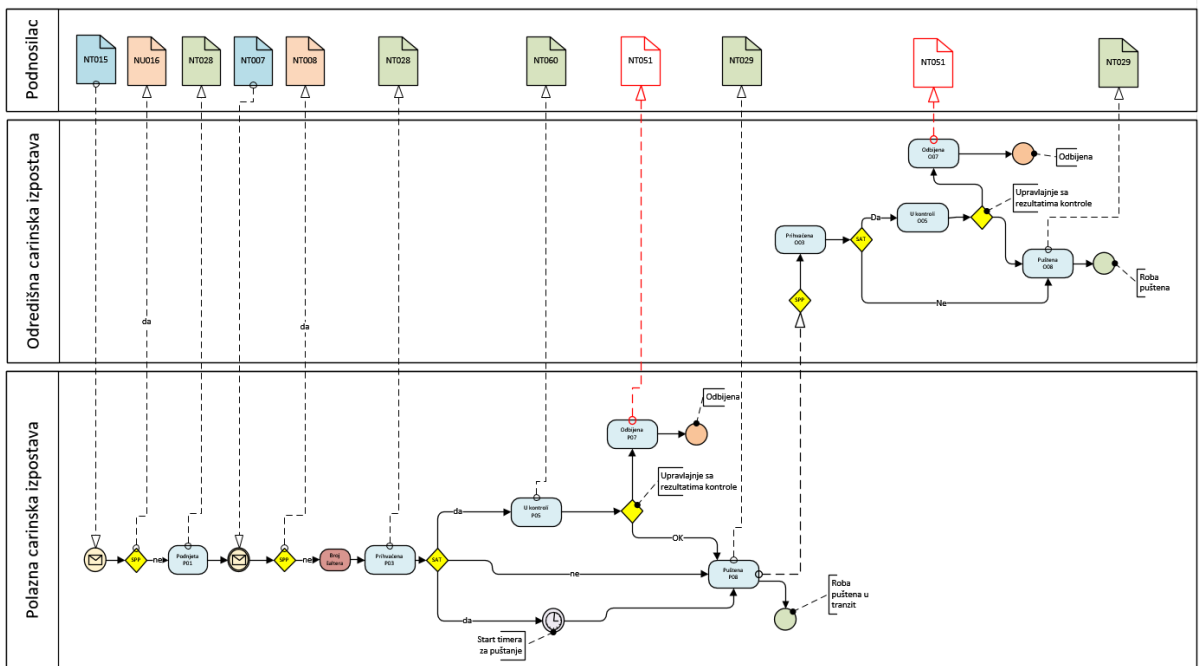
CARINSKI UVOZNI POSTUPCI

CARINSKI IZVOZNI POSTUPCI

TRANZITNI POSTUPCI

2.2 STRUKTURA XML PORUKA

Poruke koje se koriste u elektronskoj razmjeni poruka sa UC (Upravom carina) moraju biti pripremljene u XML formatu. XML format je standardizovan i koriste ga svi osnovni ponuđači SW okruženja i rješenja (MS, IBM, Oracle, SUN....).

Korišćenje XML formata najlakše je objasniti na primjeru:

```
<IE415>
  <ITEMS>
    <Item>
      <R32>1</R32>
      <R31>DRVO</R31>
      <R33>
        <R33P1>03071000</R33P1>
        <R33P2>00</R33P2>
      </R33>
      <R34>AI</R34>
      <R35>5200</R35>
      <R37>
        <R37P1>4000</R37P1>
        <R37P2>A02</R37P2>
      </R37>
      <R38>5188.67</R38>
      <R39>2</R39>
    </Item>
  </ITEMS>
</IE415>
```

Element XML strukture je par <element> i </element>. U našem primjeru su elementi: **IE415**, **ITEMS**, **ITEM**, **R32**, **R37**. Moguće je da element sadrži druge elemente ili da sadrži vrijednost elementa. U prvom primjeru govorimo o bloku, a u drugom o atributu. Blokovi su u našem primjeru **ITEMS** i **ITEM**, atributi su **R34**, **R35**, **R38** i **R39**. Element (blok ili vrijednost) se može u jednom bloku više puta ponoviti.

Vrednosti su zapisi unutar atributa: **4**, **03071000**, **00**, **4000** i **A02**. U primeru, da je atribut u strukturi obavezan ne smemo navesti nijedan od para <element> ali </element>. Za attribute, koji nisu obavezni, element bez vrijednosti pišemo kao:

- <R35></R35> ili
- <R35/> ili
- atribut ne upisujemo

Nije bitno da li su elementi napisani sa malim ili velikim znakovima.

Vrijednosti datumskih polja zapisujemo u formatu: YYYY-MM-DD. Primjer: **2022.05.25**

Vrijednosti numeričkih polja se zapisuju sa decimalnom tačkom (ne zarez), na primjer **5188.67**

Blokovi označeni sa tačkom se mogu ponavljati više puta.

2.3 PORUKE UVOZNIH CARINSKIH DEKLARACIJA - AIS

2.3.1 Common XSD shema AIS poruka

Zajdničke definicije atributa i elemenata poruka IE4XX sadrži commonAIS.xsd shema:

commonAIS.xsd

Shema CommonAIS.xsd definiše attribute i elemente, koji se koriste u XSD shemama svih poruka, koje se koriste u procesu podnošenja uvoznih carinskih deklaracija, primjenih in slatih poruka prema odnosno sa strane Uprave carina.

2.3.2 XSD sheme poruka za uvozne carinske postupke

IE415.xsd

IE408.xsd

IE407.xsd

IE928.xsd

IE917.xsd

IE460.xsd

IE451.xsd

IE429.xsd

IE428.xsd

IE416.xsd

Sve XSD sheme određenih poruka koriste zajedničke attribute i elemente iz commonAIS.xsd sheme.

2.3.3 Primjeri XML poruka za uvozne carinske postupke

IE416.xlsx

IE415.xlsx

IE408.xlsx

IE407.xlsx

IE928.xlsx

IE917.xlsx

IE460.xlsx

IE451.xlsx

IE429.xlsx

IE428.xlsx

2.4 PORUKE IZVOZNIH CARINSKIH DEKLARACIJA - AES

2.4.1 Common XSD shema AES poruka

Zajdničke definicije atributa i elemenata poruka IE5XX sadrži commonAES.xsd shema:

commonAES.xsd

Shema CommonAES.xsd definiše attribute i elemente, koji se koriste u XSD shemama svih poruka, koje se koriste u procesu podnošenja izvoznih carinskih deklaracija, primjenih in slatih poruka prema odnosno sa strane Uprave carina.

2.4.2 XSD sheme poruka za izvozne carinske postupke

IE509.xsd

IE508.xsd

IE507.xsd

IE505.xsd

IE504.xsd

IE928.xsd

IE917.xsd

IE560.xsd

IE554.xsd

IE551.xsd

IE550.xsd

IE529.xsd

IE528.xsd

IE516.xsd

IE515.xsd

IE514.xsd

IE513.xsd

Sve XSD sheme određenih poruka koriste zajedničke attribute i elemente iz commonAIS.xsd sheme.

2.4.3 Primjeri XML poruka za izvozne carinske postupke

IE515.xml

IE514.xml

IE513.xml

IE509.xml

IE505.xml

IE504.xml

IE560.xml

IE554.xml

IE551.xml

IE550.xml

IE529.xml

IE528.xml

IE516.xml

2.5 PORUKE TRANZITNIH DEKLARACIJA - TRA

2.5.1 Common XSD shema TRA poruka

Zajdničke definicije atributa i elemenata poruka NT0XX sadrži commonTRA.xsd shema:

commonTRA.xsd

Shema CommonTRA.xsd definiše attribute i elemente, koji se koriste u XSD shemama svih poruka, koje se koriste u procesu podnošenja tranzitnih deklaracija, primjenih in slatih poruka prema odnosno sa strane Uprave carina.

2.5.2 XSD sheme poruka za tranzitne postupke

NT016.xsd

NT015.xsd

NT008.xsd

NT007.xsd

NT928.xsd

NT060.xsd

NT051.xsd

NT050.xsd

NT029.xsd

NT028.xsd

Sve XSD sheme određenih poruka koriste zajedničke attribute i elemente iz commonTRA.xsd sheme.

2.5.3 Primjeri XML poruka za tranzitne postupke

NT015.xml

NT008.xml

NT007.xml

NT928.xml

NT060.xml

NT051.xml

NT050.xml

NT029.xml

NT028.xml

NT016.xml

3

ŠIFRIRANJE I POTPISIVANJE

3.1 SISTEM ZAŠTITE PGP

3.1.1 Zaštita podataka

Elektronska razmjena dokumenata mora obezbjediti sigurnost podataka na putu od pošiljaoca do primaoca, onemogućiti pristup informacijama neovlašćenim licima, neovlašćenu promjenu podataka i autentičnost dokumenta odnosno poruke. Uprava carina (UC) obezbjeđuje zaštitu kod elektronske razmene podataka korišćenjem programa "PGP - Pretty Good Privacy" ver. 6.5. PGP sistem omogućava kriptovanje/dekriptovanje i potpisivanje elektronskih dokumenata/poruka. Tim mogućnostima obezbjeđeno je sledeće:

- Privatnost poruka – poruke mogu da čitaju samo autori i ovlašćeni primaoci,
- Autentičnost – autor poruke je poznat i ne može negirati autorstvo,
- Sigurnost – kvalitetan, dovoljno jak i siguran algoritam pri šifriranju.

PGP sistem koristi asimetrični algoritam korišćenjem para ključeva: Javni i privatni ključ. Sa javnim ključem podatke kriptujemo, sa privatnim ključem dekriptujemo. Javni ključ može da bude dostupan svakome, a privatni ključ morabiti sigurno čuvan. Sa javnim ključem možemo podatke kriptovati ali ih ne možemo dekriptovati. Podatke može dekriptovati samo onaj ko posjeduje privatni ključ, kojije bio generisan u paru sa javnim ključem. Partneri koji žele razmjenjivati kriptovane elektronske poruke moraju razmjeniti javne ključeve.

Osnovne karakteristike PGP programa:

- Kriptovanje i istovremeno komprimovanje podataka,
- Elektronski potpis,
- Jednostavno upravljanje sa ključevima,
- Javno dostupan (FreeWare),
- Dobra dokumentacija,
- Dostupan izvorni kod programa
- Mogućnost korišćenja na različitim platformama

3.1.2 Priprema para PGP ključeva

Za pripremu para ključeva potrebno je upotrebiti PGP program. Za elektronsku razmjenu sa UC koristi se PGP program Ver. 6.8.5.

PGP program se preuzima na Internet stranici:

<http://www.pgpi.org/cgi/download.cgi?filename=PGPFW658Win32.zip>

Par javni - privatni ključ kreiramo z naredbom:

- `pgp -kg`

Kako je potrebno poslati svoj javni ključ poslovnom partneru, moramo kreirati datoteku – »Naš Javni ključ« sa naredbom:

- `pgp -kx kljuc-nas-javni`

Ime datoteke odaberemo sami. Ovu datoteku šaljemo poslovnom partneru.

Kada dobijemo od partnera njegov javni ključ moramo njegov ključ snimiti u sistem PGP sa naredbom:

- `pgp -ka ključ_partner_javni`

Ime datoteke za javni ključ partnera odaberemo sami.

3.1.3 Kodiranje poruke sa programom PGP

Kodiranje naše poruke izvodimo sljedećom naredbom:

- `pgp -ea datoteka prijemnikov_javni_ključ`

Naredba kreira datoteku "*datoteka.asc*", koja je sastavljena iz ASCII znakova.

Primjer:

- `pgp -ea test.txt Carina`

Program za kodiranje poruke "*test.txt*" traži javni ključ sa nazivom "Carina" u datoteci "pubring.pgp" i kreiradatoteku *test.asc* (ASCII format).

Datoteku kodiramo i potpišemo sa elektronskim potpisom sa naredbom:

- `pgp -sea test.txt Carina -u pošiljaoc`

Ukoliko se sadržaj poruke mjenja poslje kriptovanja i potpisivanja sistem PGP automatski ustanovi promjenu tokom provjeravanja potpisa.

3.1.4 Dekodiranje poruka

Primljenu poruku potrebno je dekodirati sa korištenjem naredbe:

- `pgp kodirana_datoteka (-o ime_datoteke)`

Ako želimo, da se primljena datoteka dekodira u novu datoteku sa imenom "*ime_datoteke*", dodajemo parameter "o" i ime datoteke. Poslje unosa passworda (koji se postavi prilikom kreiranja ključa) datoteka se dekriptuje.

4

PRILOG 1 – ERP01 PRIJAVA ZA TEST ERP SA UPRAVOM CARINA

4.1 FORMULAR ERP01

Crna Gora
Uprava Carina
Sektor za informatiku i statističko praćenje
Oktobarske revolucije br.128
81000 Podgorica

Formular ERP01: Prijava za test ERP sa Upravom Carina

Podaci o preduzeću:

Poreski broj:	
Naziv preduzeća:	
Adresa:	
Poštanski broj:	
E-mail:	
Fax:	
Javni ključ:	

Podaci o programskoj opremi:

Ponuđač:				
Oznaka programa:	Ime:	Verzija	Datum exe	

Kontaktna osoba:

Prezime in ime:		
Funkcija:		
Telefon:		
E-mail:		

Podaci za elektronsku razmjenu *

Mat. broj MQ Provajdera: NNNNNNN	Naziv:	
Razmjena:	Org.:	Vrste poruka:

	001	IENNN, IENNN,
	002	
	003	

* duplira se u slučaju različitih provajdera za različite lokacije

Dokumenat obradio (odgovorna osoba)

Datum:

4.2 UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE FORMULARA ERP01

Prijavu popunjava deklarant koji želi testirati elektronsku razmjenu podataka sa UC. Na jednoj prijavi moguće je specificirati više lokacija sa različitim provajderima za elektronsko podnošenje carinskih deklaracija. U tom slučaju se duplira onaj dio formulara koji se odnosi na elektronsku razmjenu podataka.

Uslovi koje mora ispunjavati pojedina prijava :

- može biti više lokacija
- da se na svim adresama upotrebljava ista programska oprema
- da se specificirani javni ključ upotrebljava na svim lokacijama
- da se podaci na svim lokacijama šifriraju sa PGP verzijom 6.5.1.
- da se testiranje izvodi na svim specificiranim lokacijama
- da se testiranje izvodi istovremeno za sve specificirane vrste poruka
- da se po okončanom testiranju rezultati testiranja predlože istovremeno.

U slučaju, da koji od uslova nije izpunjen potrebno je pripremiti više Prijava.

Za svaku prijavu plaća se administrativna taksa u visini propisanoj Zakonom o administrativnim taksama, u visini 10,00 EUR. Popunjenu prijavu potpisuje odgovorna osoba i ovjerenu pečatom šalje na adresu UC:

Republika Crna Gora
Uprava carina
Oktobarske revolucije br. 128
81000 Podgorica

Podaci o preduzeću

Matični broj: Upisuje se statistički matični broj preduzeća (8 cifara). Matični broj je osnovna identifikacija za elektronsku razmjenu dokumenata. Matičnom broju se dodaje i broj organizacione jedinice (3 cifre sa vodećim nulama) u slučaju da podnosilac carinskih deklaracija posjeduje više organizacionih jedinica.

Naziv preduzeća: Tačan naziv preduzeća (registracija). Ako postoji skraćeni naziv on se upisuje.

Adresa preduzeća: Tačna adresa sjedišta preduzeća. Na tu adresu se šalju svi dokumenti vezani na elektronsku razmjenu podataka sa UC.

Poštanski broj: Poštanski broj sjedišta preduzeća

E-mail: e-mail adresa preduzeća (ili odgovorne osobe), na koju se šalju sva obavještenja u vezi sa elektronskom razmjenom podataka sa UC

Fax: Broj faksa na koji se šalju sva obavještenja u vezi sa elektronskom razmjenom podataka sa UC.

Javni ključ: Upisuje se ime sopstvenog javnog ključa, koji je bio generisan sa PGP programom. Preporučuje se korišćenje statističkog matičnog broja sa dodatkom (u slučaju korištenja više ključeva dodaje se dodatna oznaka ključa).

Podaci o programskoj opremi

Ponuđač: Upisuje se naziv preduzeća, koje nudi i održava programsku opremu, koja se koristi za pripremu podataka za elektronsku razmjenu. Ako se koristi vlastita programska oprema upisuje se naziv vlastitog preduzeća.

Ime programa: Upisuje se oznaka programa

Verzija: Upisuje se verzija programa, koja se upotrebljava za testiranje

Datum exe: Upisuje se datum verzije programa

Kontaktna osoba

Prezime i ime: Prezime i ime kontaktne osobe (jedna ili dve).

Funkcija: Funkcija kontaktne osobe u preduzeću

Telefon: Telefonski broj kontaktne osobe.

E-mail: Elektronska adresa kontaktne osobe.

Podaci za razmjenu poruka:

Matični broj provajdera: upisuje se statistički matični broj provajdera

Naziv provajdera: Upisuje se naziv provajdera.

Poruke: Upisuju se vrste poruka koje želite razmjenjivati

Odgovorna osoba:

Upisuje se prezime i ime odgovorne osobe za elektronsku razmjenu poruka. Poželjno je da se upiše i funkcija osobe u preduzeću.

Dokument obradio:

Popunjava carinski službenik odgovoran za obradu prijave.

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Uprava Carina
02- Broj-D
Podgorica,

Na osnovu tačke 1.4.2. Stručnog uputstva za Elektronsku razmjenu podataka sa Upravom carina, Uprava carina daje

OBAVJEŠTENJE

o uspješnom završetku testiranja rada deklaranta za elektronsko podnošenje carinskih deklaracija JCI

Naziv deklaranta:

Datum početka testiranja:

Datum završetka testiranja:

Broj procesiranih dokumenata:

Broj uspješno procesuiranih dokumenata

Obaviještavamo vas da ste stekli pravo na ERP sa Upravom carina.

Sektor za informatiku i statističko praćenje Uprave carina će deklaranta uključiti u Elektronsku razmjenu podataka nakon formalnog podnošenja zahtjeva za rad u produkciju.

DIREKTOR

5

PRILOG 2 – ERP02 ZAHTEJEV ZA ERP U PRODUKCIJI

5.1 FORMULAR ERP02

Crna Gora
Uprava Carina
Sektor za informatiku i statističko praćenje
Oktobarske revolucije br. 128
81000 Podgorica

Formular ERP02: Zahtjev za rad ERP sa Upravom Carina u produkciji

1.	Preduzeće/ime in prezime:
2.	Sjedište/Mjesto stalnog boravka:
3.	Poreski broj :
4.	Matični broj:
5.	Zastupnik:
6.	Datum i broj postojeće dozvole, ako se podnosi zahtjev za dopunu ili promjenu postojeće dozvole:
7.	Kontaktosoba/funkcija/telefonski broj/elektronska adresa:
8.	Podaci o obavjestiUC o uspešnom završetku testiranja elektronskog podnošenja carinskih deklaracija JCI (broj i datum dokumenta UC):

Mjesto i datum:

Podnosilac zahtjeva

5.2 UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE FORMULARA ERP02

Uputstvo za popunjavanja zahtjeva za ERP u produkciji

Zahtjev se može podnijeti u drugom obliku ali mora da sadrži sve, u formularu opisane, podatke. Zahtjev se podnosi i u slučaju promjena već postojeće dozvole.

Preduzeće/Ime i prezime: Unosi se naziv firme kojoj će se izdati dozvola. U slučaju da nije riječ o preduzeću onda se upisuje ime i prezime osobe sa samostalnom djelatnošću.

Sjedište/Mjesto stalnog boravka: Unosi se sjedište firme odnosno mjesto stalnog boravka ako je podnosilac fizička osoba.

Poreski broj: Unosi se poreski broj osobe kojoj će biti izdata dozvola

Matični broj: Upisuje se matični broj osobe kojoj će biti izdata dozvola

Zasupnik: Upisuje se zastupnik osobe kojoj će biti izdata dozvola

Dozvola: Upisuje se oznaka postojeće dozvole ako je tražena dopuna ili promjena dozvole.

Kontaktna osoba: Upisuje se podaci osobe sa kojom UC komunicira u postupku izdavanja dozvole.

Rezultati testiranja: Upisuje se identifikacija dokumenta UC sa kojim je bio obavješten podnosilac zahtjeva o uspješnom završetku testiranja elektronskog podnošenja carinskih deklaracija.

Mjesto i datum zahtjeva: Upisuje se mjesto i datum podnošenja zahtjeva

Podnosilac zahtjeva: Ime i prezime podnosioca zahtjeva.

6

PRILOG 3 – ERP03 PRIJAVA PROVAJDERA ZA TEST ERP

6.1 FORMULAR ERP03 PRIJAVA PROVAJDERA ZA TEST ERP

Crna Gora
Uprava Carina
Sektor za informatiku i Statističko praćenje
Oktobarske revolucije br. 128
81000 Podgorica

Formular ERP03: Prijava Provajdera za test ERP

Podaci o preduzeću:

Poreski broj:	
Naziv preduzeća:	
Adresa:	
Poštanski broj:	
E-mail:	
Fax:	
Javni ključ:	

Podaci o Internet pristupu provajdera:

Naziv Internet provajdera	
Kapaciteta Internet veze	

Podaci o programskoj opremi provajdera:

Vrsta programa	Naziv programske opreme i ponuđač	Verzija	Operativni sistem
Sistem za asinhrono komuniciranje*			
Firewall			

Aplikacija JCI za testiranje ERP			

*kompatibilan sa sistemom UC

Kontaktna osoba:

Prezime in ime:		
Funkcija:		
Telefon:		
E-mail:		

Podaci za testiranje elektronske razmjene

Deklarant:	Matični broj:	Naziv:
Izmenjava:	Org.:	Vrste poruka:
	001	VSNNN, VSNNN,
	002	
	003	

(odgovorna oseba)

6.2 UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE FORMULARA ERP03

Prijavu popunjava provajder elektronske razmjene podataka sa UC. U postupku testiranja elektronske razmjene poruka sa UC provajder dokazuje svoje mogućnosti za vršenje usluge elektronske razmjene u postupku izvođenja carinskih postupaka. Testiranje obuhvata čitav postupak od pripreme carinske deklaracije u propisanom XML formatu, kriptovanje (šifriranje) i potpisivanje deklaracije, preuzimanje elektronskog dokumenta od deklaranta, slanje potpisane deklaracije u okolinu UC, preuzimanje poruka sa odgovorima UC, prosjeđivanje poruke deklarantu, dekriptovanje poruke i provjeravanje potpisa UC.

Za izvođenje usluge budući provajder mora obezbjediti:

- Potrebnu SW opremu za asinhronu razmjenu elektronskih poruka, koja je kompatibilna sa specificiranom okolinom UC
- Potrebnu opremu, da se povezuje sa računarskim okruženjem UC preko Internet VPN veze
- Potrebnu SW i HW opremu za preuzimanje elektronskih poruka deklaranta i distribuciju elektronskih poruka od UC prema deklarantima.

UC preporučuje budućem provajderu, da u postupku testiranja sarađuje sa deklarantom koji ima i sam namjeru da u carinskim postupcima elektronski razmjenjuje poruke sa UC. Ako to nije moguće budući provajder mora sam imati dovoljno dobro poznanje izvođenja carinskih postupaka i mogućnost korišćenja svih potrebnih alata za izvođenje testiranja u cjelini.

Postupak testiranja obuhvata:

- Pripremu para ključeva PGP (potpisivanje i kriptovanje poruka) u ime testnog deklaranta
- Razmjenu javnih ključeva: deklarant, UC
- Formiranje VPN veze između okoline provajdera i UC
- Definisane i testiranje veze između MQ serverskih okruženja: provajder, UC
- Testiranje elektronskog podnošenja carinskih deklaracija testnog deklaranta

Za svakuprijavu plaća se taksa u visini propisanoj Zakonom o administrativnim taksama, u visini 10,00 EUR. Popunjenu prijavu potpisuje odgovorna osoba i ovjerenu pečatom šalje na adresu UC:

Republika Crna Gora
Uprava carina
Oktobarske revolucije br. 128
81000 Podgorica

Podaci o preduzeću

Matični broj: Upisuje sa statistički matični broj preduzeća (8 cifara). Matični broj je osnovna identifikacija za elektronsku razmjenu dokumenata. Matičnom broju se dodaje i broj organizacione jedinice (3 cifre sa vodećim nulama)

Naziv preduzeća: Tačan naziv preduzeća (registracija). Ako postoji skraćeni naziv, taj se naziv i upisuje.

Adresa preduzeća: Tačna adresa sjedišta preduzeća. Na tu adresu se šalju svi dokumenti koji su u vezi sa elektronskom razmjenom podataka sa UC.

Poštanski broj: Poštanski broj sjedišta preduzeća

E-mail: e-mail adresa preduzeća (ili odgovorne osobe), na koju se šalju sva obavještenja koja su u vezi sa elektronskom razmjenom podataka sa UC

Fax: Broj faksa na koji se šalju sva obavještenja koja su u vezi sa elektronskom razmjenom podataka sa UC.

Javni ključ: Upisuje se ime svog javnog ključa, koji je bilo generisan sa PGP programom. Preporučuje se korišćenje statističkog matičnog broja sa dodatkom, u slučaju korišćenja više ključeva dodaje se dodatna oznaka ključa.

Podaci o Internet pristupu

Naziv Internet provajdera: Naziv Internet provajdera koji obezbjeđuje pristup do Interneta za budućeg provajdera ERP sa UC

Kapacitet Internet veze: Koliki je kapacitet iznajmljene Internet veze sa Internet provajderom

Podaci o programskoj opremi provajdera

Sistem za asinhrono komuniciranje: Naziv, verzija, ponuđač i operativni sistem u kojem ta oprema radi. Oprema za asinhrono komuniciranje mora da bude sertifikovana za komunikaciju sa specificiranom opremom UC.

Firewall: Naziv, verzija, ponuđač i operacioni sistem u kojem radi server za zaštitu računarske okruženja. Firewall da bude certificirana za komunikaciju sa specificiranom opremom UC.

Aplikacija JCI za testiranje ERP: Naziv, verzija, ponuđač računarske aplikacije za pripremu elektronske carinske deklaracije i za obradu odgovora UC. Korišćenje takve aplikacije nije uslov ali je preporuka UC.

Kontaktna osoba

Prezime i ime: Prezime i ime kontaktne osobe (jedna ili dvije).

Funkcija: Funkcija kontaktne osobe u preduzeću

Telefon: Telefonski broj kontaktne osobe.

E-mail: Elektronska adresa kontaktne osobe.

Podaci za razmjenu poruka:

Matični broj provajdera: upisuje se statistički matični broj provajdera

Naziv provajdera: Upisuje se naziv provajdera.

Poruke: Upisuju se vrste poruka koje želite razmjenjivati

Odgovorna osoba:

Upisuje se prezime i ime odgovorne osobe za elektronsku razmjenu poruka. Poželjnoje da se upiše i funkcija osobe u preduzeću.

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Uprava Carina
02- Broj-D
Podgorica,

Na osnovu tačke 1.4.1. Stručnog uputstva za Elektronsku razmjenu podataka sa Upravom carina, Uprava carina daje

OBAVJEŠTENJE

o uspješnom završetku testiranja rada deklaranta za elektronsko podnošenje carinskih deklaracija JCI

Naziv deklaranta:

Datum početka testiranja:

Datum završetka testiranja:

Broj procesuiranih dokumenata:

Broj uspješno procesuiranih dokumenata:

Obavještavamo vas da ste stekli pravo na ERP sa Upravom carina.

Sektor za informatiku i statističko praćenje Uprave carina će deklaranta uključiti u Elektronsku razmjenu podataka nakon formalnog podnošenja zahtjeva za rad u produkciju.

DIREKTOR

7

PRILOG 4 – ERP04 ZAHTJEV PROVAJDERA ERP ZA RAD U PRODUKCIJI

7.1 FORMULAR ERP04

Crna Gora
Uprava Carina
Sektor za informatiku i statističko praćenje
Oktobarske revolucije br.128
81000 Podgorica

Formular ERP04: Zahtjev za provajdera ERP zarad u produkciji

9.	Preduzeće/ime i prezime:
10.	Sjedište/Mjesto stalnog boravka:
11.	Poreski broj :
12.	Matični broj:
13.	Datum i broj postojeće dozvole, ako se podnosi zahtjev za dopunu ili promjenu postojeće dozvole:
14.	Kontaktna osoba/funkcija/telefonski broj/elektronska adresa:
15.	Podaci o obavjesti UC o uspešnom završetku testiranja rada provajdera elektronskog podnošenja carinskih deklaracija JCI (broj i datum dokumneta UC):

Mjesto i datum:

Podnosilac zahtjeva

7.2 UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE FORMULARA ERP04

Uputstvo za popunjavanja zahtjeva za ERP u produkciji

Zahtjev se može podnijeti i u drugom obliku ali mora da sadrži sve, u formularu opisane, podatke. Zahtjev se podnosi i u slučaju promejne već postojeće dozvole.

Preduzeće/Ime i prezime: Unosi se naziv firme kojoj će se izdati dozvola. U slučaju da preduzeće nije društvo upisuje se ime i prezeime osobe sa samostlnom djelatnošću.

Sjedište/Mjesto stalnog boravka: Unosi se sjedište firme odsno mjesto stalnog boravka ako je podnosilac fizičko lice.

Poreski broj: Unosi se poreski broj osobe kojoj će biti izdata dozvola

Matični broj: Upisuje se matični broj osobe kojoj će biti izdata dozvola

Zasupnik: Upisuje se zastupnik osobe kojoj će biti izdata dozvola

Dozvola: Upisuje se oznaka postojeće dozvole ako je tražena dopuna ili promjena dozvole.

Kontaktna osoba: Upisuju se podaci osobe sa kojom UC komunicira u postopku izdavanja dozvole.

Rezultati testiranja: Upisuje se identifikacija dokumenta UC sa kojim je bio obavješten podnosilac zahtjeva o uspješnom završetku testiranja elektronskog podnošenja carinskih deklaracija.

Mjesto i datum zahtjeva: Upisuje se mjesto i datum podnošenja zahtjeva

Podnosilac zahtjeva:Ime i prezime podnosioca zahtjeva.

8

PRILOG 5 – OPREMA ZA POVEZIVANJE PROVAJDERA SA CARINOM

8.1 POVEZIVANJE PREKO VPN INTERNET VEZE

Provajder mora imati dostup do Interneta. U svojoj okolini potreban mu je Firewall preko koga se povezuje sa Firewallom na strani UC. Korišćenjem Firewall-a se uspostavlja virtualna fiksna veza između UC i Provajdera.

Djetalnije uslove za povezivanje Provajder dobija od UC – Sektor za Informatiku i statističko praćenje.

8.2 WEBSHERE MQ

Za elektronsku razmjenu podataka sa UC Provajder mora instalirati jedan od specificiranih produkata:

- WebSphere MQ V6.0 ili
- WebSphere MQ V5.3 ili
- WebSphere MQ Express V5.3.

Razlika između proizvoda je njihova funkcionalnost. Proizvodi WS MQ V5.3 in V6.0 rade na praktično svim poznatim platformama. Minimalni zahtjev je WS MQ Express V5.3, koji radi samo na Windows i Linux operativnom sistemu.

U saradnji sa stručnjacima UC Sektor za informatiku, izvodi se uspostavljanje VPN veze i testiranje komunikacija MQ servera Provajdera i UC.

Djetalniji opis i minimalne HW zahtjeve za odabrani proizvod moguće je pronaći na sledećoj Internet adresama : <http://www-306.ibm.com/software/integration/wmq/> i na stranici <http://www-306.ibm.com/software/integration/wmq/express/>

8.3 OPREMA DEKLARANTA

Potrebna oprema deklaranata zavisi od zahtjeva ponuđača aplikacije za pripremu carinskih deklaracija JCI i od Provajdera za elektronsko podnošenje carinskih deklaracija. Spisak Provajdera za elektronsko podnošenje carinskih deklaracija deklarant može dobiti na UC, Sektor za informatiku i statističko praćenje.

8.4 NOVI SOFTVERI ZA KOMUNIKACIJU

Provajder može da predloži i druge načine komunikacije putem VPN internet veze. Detaljan tehničko-investicioni elaborat sa novim rješenjem treba dostaviti UC koja će razmotriti preloženo rješenje. Moguće troškove razvoja i instalacije takvog proizvoda u testnom i produkcijskom serverskom okruženju UC podnosi provajder.

9

PRILOG 6 – KONTAKTNE OSOBE UC I PARTNERI ZA ERP

9.1 PODRŠKA KORISNICIMA ERP SA UPRAVOM CARINA

9.1.1 Kontaktne osobe

9.1.2 Podrška u radnom vremenu

- Broj telefona 020 442 052 ; 067 278 587
- Adresa elektronske pošte erp@carina.gov.me

9.1.3 Dežurstvo – Podrška van radnog vremena, subotom, nedjeljom i praznicima

- Broj telefona 020 442 052 ; 067 278 587
- Adresa elektronske pošte erp@carina.gov.me

9.2 PARTNERI UC ZA ERP SA UPRAVOM CARINA

Uprava carina nudi elektronsku razmjenu poruka u izvođenju carinskih postupaka u saradnji sa ovlašćenim partnerima. Svaki partner morao je da prođe testiranje svojih usluga od strane Uprave carina na sledećim područjima:

- Računarska aplikacija za pripremu carinskih deklaracija
- Klijenti za elektronsko potpisivanje, kriptovanje i slanje elektronskih poruka prema provajderu
- Izvođenje provajderskih usluga elektronskog povezivanja deklarata i UC
- Školovanje korisnika elektronske razmjene poruka sa UC

Podatke o sertifikovanim partnerima dobijaju se od UC, Sektoru za informatiku i statističko praćenje i na Internet stranicama UC.